

SAKSAMAALT SAABUNUD KÜLASTAJAD EESTIS 2014.A. VÄLISKÜLASTAJATE UURINGU PÕHJAL

Väliskülastajate uuringu teostas Statistikaamet Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse tellimisel. Väliskülastajate uuring 2014 oli valikuuring, millega koguti infot Eestist lahkuvatelt vähemalt 15-aastastelt välisriikide elanikelt silmast-silma intervjuuna kahel perioodil: suvine küsitlusperiood kestis 1.08–11.09.2014 ja sügistalvine küsitlusperiood 17.11–14.12.2014. Küsitluskohad paiknesid Tallinna sadama A ja D terminalides (v.a. kruisilaevad), Tallinna lennujaamas, bussijaamas ja raudteejaamas (Venemaale suunduvates rongides), Narva, Koidula ja Luhamaa piiripunktides, Tartus Ahhaa keskuse juures, Valgas, Iklas (suvel) ja Pärnu spaades (sügistalvel). Tulemused on üldistatavad küsitlusperioodidel Eestis käinud väliskülastajatele; uuringu tulemusi ei saa üldistada kogu aasta jooksul (s.t. kõigil hooaegadel) Eestis käinud väliskülastajatele.

Kahe küsitlusetapi jooksul kokku vastas küsitlusele **364 Eestis ööbinud Saksamaa turisti ja 32 ühepäevakülastajat**. Järgnevalt on detailsemalt (reisi peamise eesmärgi ja Eesti päritolu järgi) esitatud uuringu tulemused turistide (ööbimisega külastajate) kohta. Võrdluseks on toodud ka näitajad ühepäevakülastajate kohta, kuid tuleb arvestada, et vastanud ühepäevakülastajate arv oli väga väike. **Eesti päritolu** inimestena on siin kajastatud Saksamaa elanikke, kes ise või kelle vanemad on Eestis sündinud. Olulisemate tulemuste kohta on lisatud lühikommentaari.

Eesti päritolu inimesed moodustasid ühepäevakülastajatest 1% ja ööbimisega külastajatest 9%. Tööreisijate seas on eesti päritolu inimesi 5%, puhkusereisijate seas 8% ja muul eesmärgil reisinute seas 18%. Muul eesmärgil reisinutest üle 60% on sugulaste või tuttavate külastajad, seetõttu on ka nende seas palju Eestiga sidemeid omavaid inimesi.

Koos kuni 15-aastaste lastega reisis 0,8% ühepäevakülastajatest ja 10% ööbimisega külastajatest (sh. 47% Eesti päritolu turistidest ja 6,6% muudest Saksa turistidest).

Saksamaalt saabunud külastajate sidemed Eestiga:

% külastajatest, kes:	ühapäeva- külastajad	Eestis ööbivad külastajad (reisi peamise eesmärgi järgi)			
		kõik	puhkusereis	tööreis	muu eesmärk
on Eesti päritolu (vanemad või ise sündinud Eestis)	1%	9%	8%	5%	18%
omavad Eestis sugulasi või tuttavaid	19%	29%	21%	40%	68%

% Saksamaalt saabunud külastajatest, kes reisis koos kuni 15-aastaste lastega:

Eestis ööbivatest külastajatest reisi peamise eesmärgi järgi				Eesti päritolu turistidest	Turistidest, kes pole Eesti päritolu	Ühepäeva- külastajatest
kõik	puhkusereis	tööreis	muu eesmärk			
10%	9%	1,6%	22%	47%	6,6%	0,8%

KÜSITLUSKOHT: Valimisse sattunud **Eestis ööbinud külastajatest** 40% lahkus Eestist Tallinna lennujaama kaudu, 37% Tallinna sadama kaudu, 19% Läti piiri kaudu (peamiselt Ikla) ja 4% Vene piiri kaudu (peamiselt Narva). **Tööreisijatest** valdav osa (89%) lahkus Eestist Tallinna lennujaama kaudu, samas **puhkusereisijate** seas oli lennukiga lahkujaid suhteliselt vähe (30%). Puhkusereisijatest 44% lahkus Eestist laevaga (peamiselt Soome) ning 23% lahkus maanteetranspordiga Läti piiri kaudu. **Ühepäevakülastajatest** valdav osa (83%) lahkus Eestist Tallinna sadama kaudu ning 11% Vene piiri kaudu (nende hulgas oli peaaegu võrdselt Luhamaa ja Narva piiripunkti kaudu Venemaale suundujaid).

Saksamaal elavate külastajate jagunemine küsitluskoha (Eestist lahkumise koha) järgi (% vastanutest):

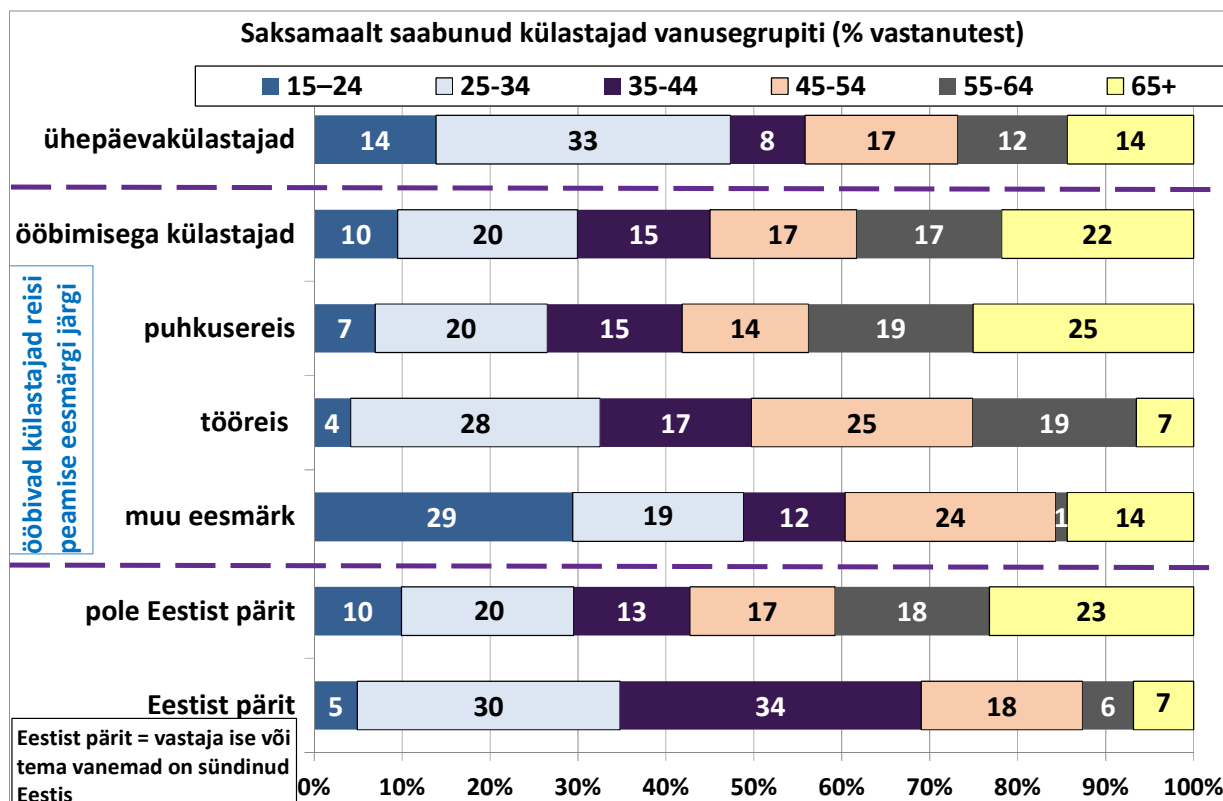
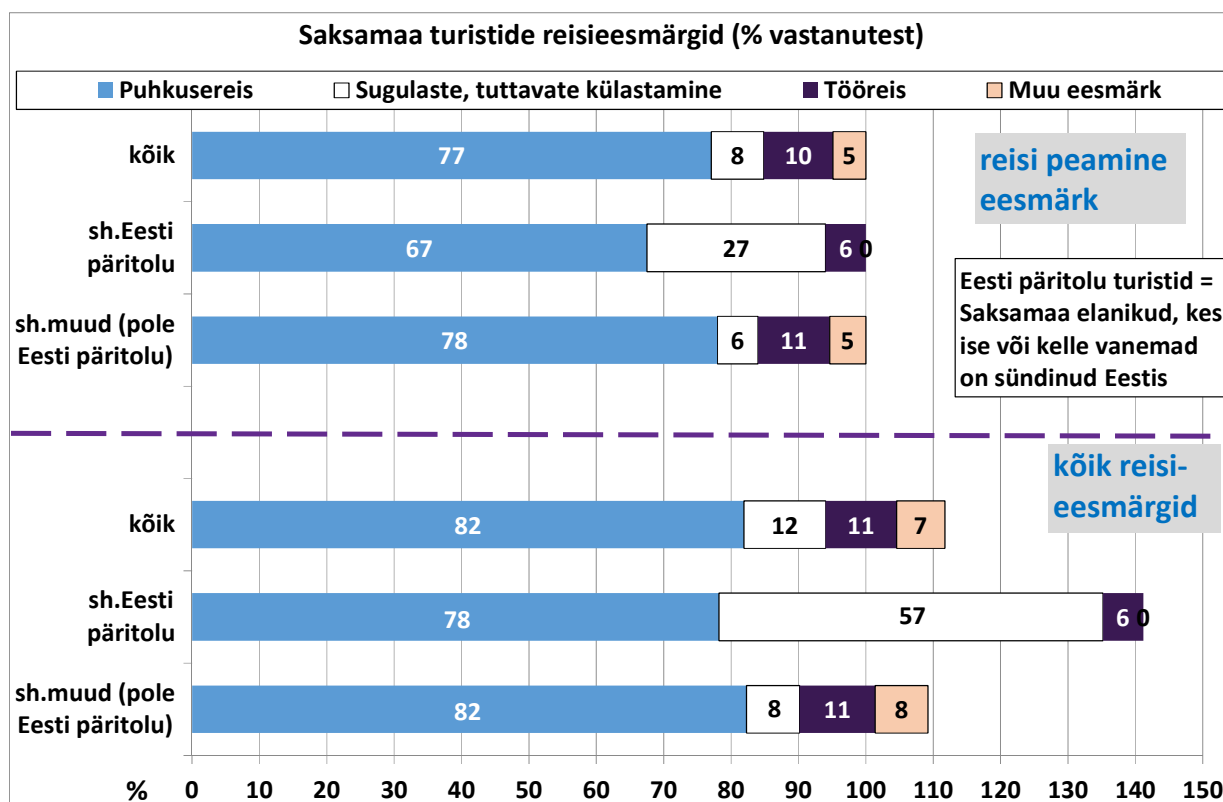
	Eestis ööbivatest külastajatest reisi peamise eesmärgi järgi				ühapäevakülastajatest
	kõik	puhkusereis	tööreis	muu eesmärk	
Tallinna sadam	37	44	0	26	83
Tallinna lennujaam	40	30	89	57	3
Vene piir	4	3	2	13	11
Läti piir	19	23	9	5	3
kokku	100	100	100	100	100

REISI EESMÄRK: Need Saksamaa turistid, kes ise või kelle vanemad on sündinud Eestis, reisivad Eestisse enamasti puhkuse veetmiseks või sugulaste / tuttavate külastamiseks. Üheks reisieesmärgiks nimetas puhkust 78% ning peamiseks reisieesmärgiks 67% sellest segmendist. Sugulaste / tuttavate külastamist nimetas üheks reisieesmärgiks 57% ja peamiseks reisieesmärgiks 27% Eesti päritolu turistidest. Seega 39% Eesti päritolu turistidest kombineeris tuttavate külastamise puhkusereisiga. 6% Eesti päritolu turistidest nimetas eesmärgina tööga seotud reisi, muid eesmarke ei nimetanud neist keegi.

Muudest Saksamaa turistidest (kes ei ole Eesti päritolu) vaid vähesed kombineerisid mitu eesmärki. Valdav osa sellest segmendist tuli Eestisse puhkusereisile: 78% nimetas seda peamise eesmärgina. Teisel

kohal oli sellel segmendil tööreis, mida nimetas peamise eesmärgina 11%. 6% nimetas peamise eesmärgina sugulaste või tuttavate külastamist ja 5% muid eesmärke (peamiselt transiitreisi).

Ühepäevakülastajatest 70% nimetas peamiseks eesmärgiks puhkusereisi, 15% tööreisi, 8% transiitreisi, 1% sugulaste või tuttavate külastamist ja 5% muid eesmärke

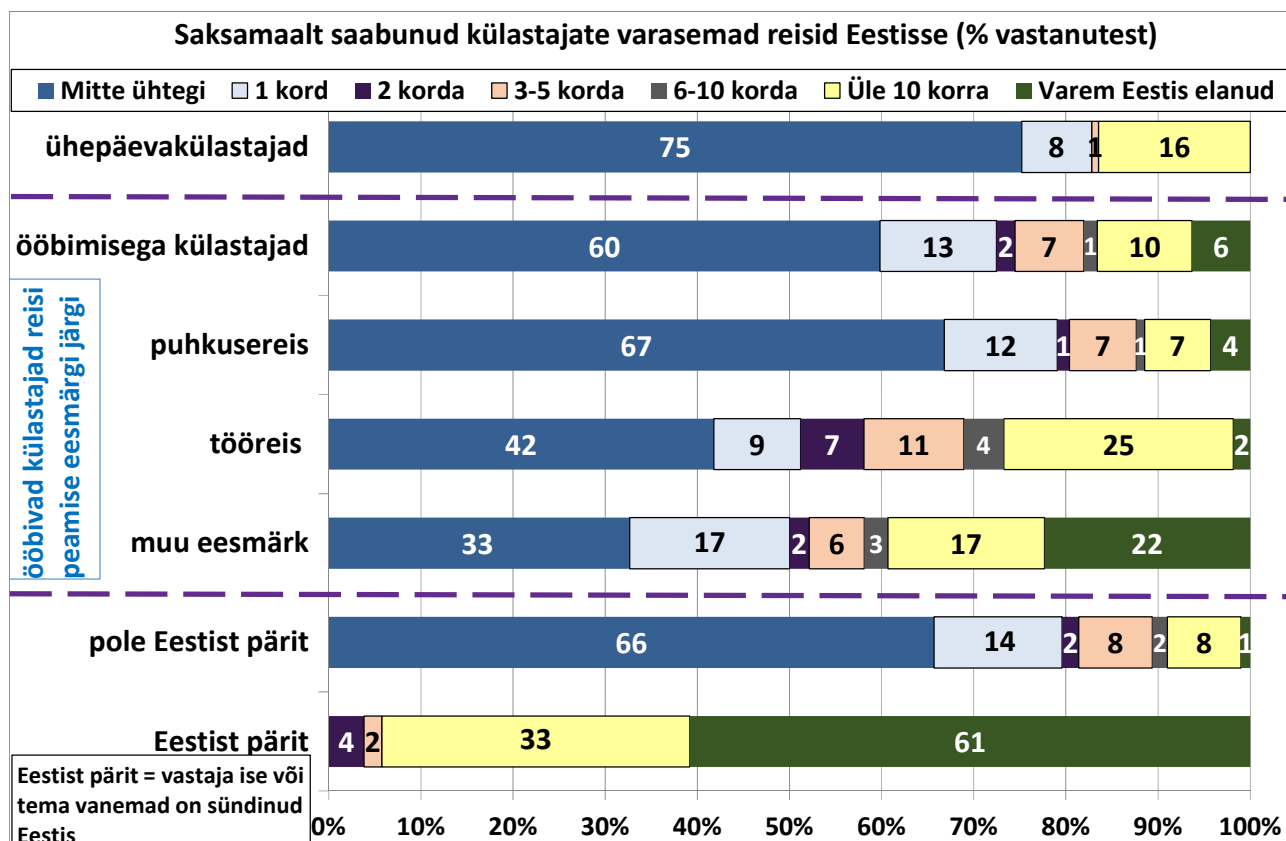

VANUSEGRUPID: Eesti päritolu Saksa turistide seas moodustavad peaaegu 2/3 25-44aastased inimesed (35-44aastased moodustavad sellest sihtgrupist 34% ning 25-34aastased 30%). Muude Saksa turistide seas on nende vanusegruppide esindajaid tunduvalt vähem (vaid 1/3), küll aga on nende seas suhteliselt palju hoopis vanemaid inimesi: üle 65aastased moodustavad peaaegu veerandi (23%) ja 55-

64aastased 18%. Puhkusereiside sihtkohana on Eesti atraktiivsem pigem keskealistele ja vanematele Saksa turistidele. **Ühepäevakülastajate** seas on ööbivate külastajatega võrreldes rohkem nooremaid inimesi: peaaegu pooled (47%) neist on 15-34aastased.

EELNEVAD REISID EESTISSE: Saksa **ühepäevakülastajatest** 75% oli Eestis esmakordselt, 8% oli varem Eestis käinud ühe korra, 1% oli Eestis käinud 3-5 korda ja 16% oli käinud üle 10 korra. **Ööbimisega külastajate** seas oli esmakordseid külastajaid mõnevõrra vähem – 60%.

Eesti päritolu inimestest (kes ise või kelle vanemad on Eestis sündinud) 61% oli varem Eestis elanud ja 33% oli Eestis käinud üle 10 korra. **Muudest Saksa turistidest** 66% olid esmakordsed külastajad, 14% oli Eestis käinud ühe korra, 10% oli käinud 2-5 korda, 10% üle kuue korra ja 1% oli kunagi Eestis elanud (näiteks töö või õpingutega seoses).

EESTI KOMBINEERIMINE TEISTE RIIKIDEGA: Vaid 29% **ööbimisega külastajatest** käis reisi jooksul ainult Eestis, 71% aga kombineeris Eesti teiste riikide külastusega. Seejuures käis üle poole (54%) Saksa turistidest lisaks Eestile vähemalt kahes riigis. **Puhkusereisijatest** kombineeris Eesti teiste riikide külastusega koguni 82%, samas **tööreisijatest** vaid 27%. Kõige levinum on Eesti kombineerimine Lätiga ja seejärel Leeduga. **Puhkusereisijatest** koguni 71% käis lisaks Eestile ka Lätis ja 57% ka Leedus. 29% külastas lisaks Eestile ka Soomet. Rootsi ja Venemaaga kombineeris Eesti külastuse vaid väga väike hulk puhkusereisijaid (vastavalt 5% ja 2%), küll aga oli üsna levinud Eesti kombineerimine Poolaga (ankeedis vastusevariandina märkimata riikides käis 20% puhkusereisijaist ning valdavalt käisidki nad just Poolas).

Kas külastasite reisi jooksul lisaks Eestile ka teisi riike? (% kõigist ööbimisega külastajatest peamise eesmärgi järgi)

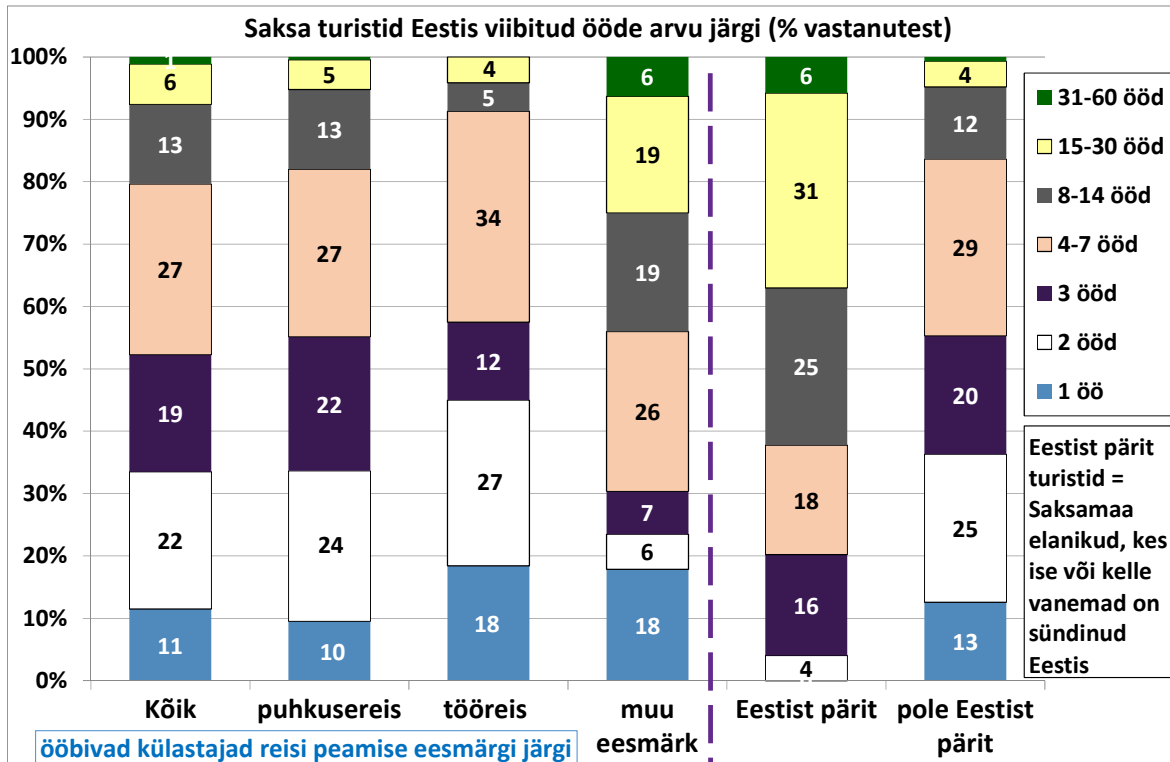
	ei külastanud	käis lisaks 1 riigis	käis lisaks 2 riigis	käis lisaks 3 riigis	käis lisaks vähemalt 4 riigis	kokku
kõik turistid	29	17	34	12	8	100
puhkusereis	18	15	43	15	8	100
tööreis	73	17	8	2	0	100
muu eesmärk	56	22	5	6	11	100

Milliseid riike külastasite reisi jooksul lisaks Eestile? (% kõigist ööbimisega külastajatest peamise reisieesmärgi järgi)

	käis Lätis	käis Leedus	käis Soomes	käis Rootsis	käis Venemaal	käis muudes riikides
kõik	58	49	25	5	3	18
puhkusereis	71	57	29	5	2	20
tööreis	15	11	6	1	2	4
muu eesmärk	23	29	18	3	8	15

Ühepäevakülastajatest veidi üle poole kombineeris Eesti külastuse Soomega, veidi üle kolmandiku Venemaaga ja veidi alla kolmandiku Lätiga.

EESTIS VIIBIMISE KESTUS: Kõige lühemalt viibivad Eestis **tööreisijad**: 45% neist viibis Eestis 1-2 ööd ja 46% 3-7 ööd (seega kuni 7 ööd veetis Eestis 91% Saksa tööreisijatest). Puhkusereisijad viibivad siin mõnevõrra kauem. Eestis ööbinud Saksa **puhkusereisijatest** kolmandik (34%) viibis Eestis 1-2 ööd. 48% puhkusereisijatest veetis Eestis 3-7 ööd (seega kuni 7 ööd veetis Eestis 82% Saksa puhkusereisijatest). **Eesti päritolu inimesed** viibivad Eestis tunduvalt pikemalt kui muud Saksa turistid. 38% Eesti päritolu turistidest viibis siin kuni 7 ööd, 25% veetis 8-14 ööd ja 37% viibis veel pikemalt. **Muudest Saksa turistidest** koguni 86% viibis siin kuni 7 ööd, 12% veetis 8-14 ööd ja veel pikemalt viibis vaid 5%.

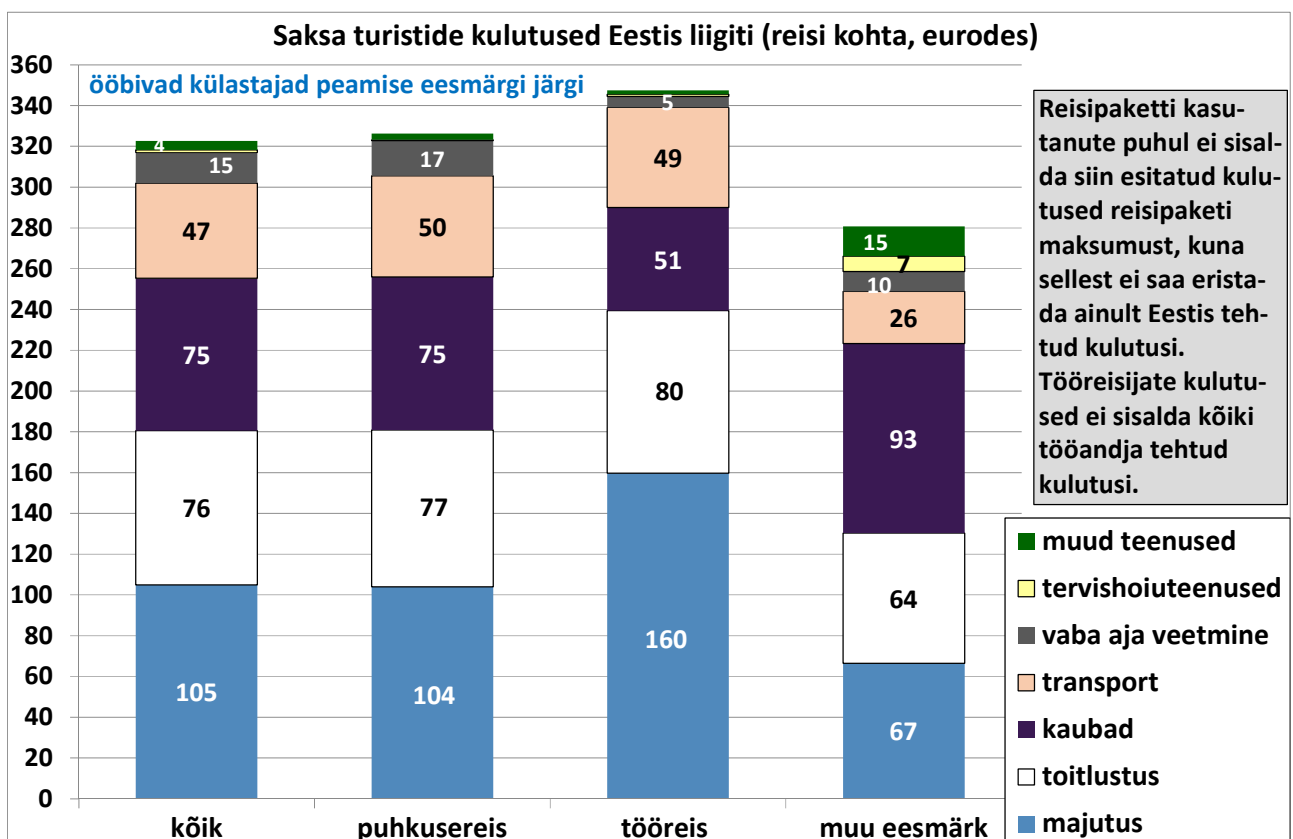
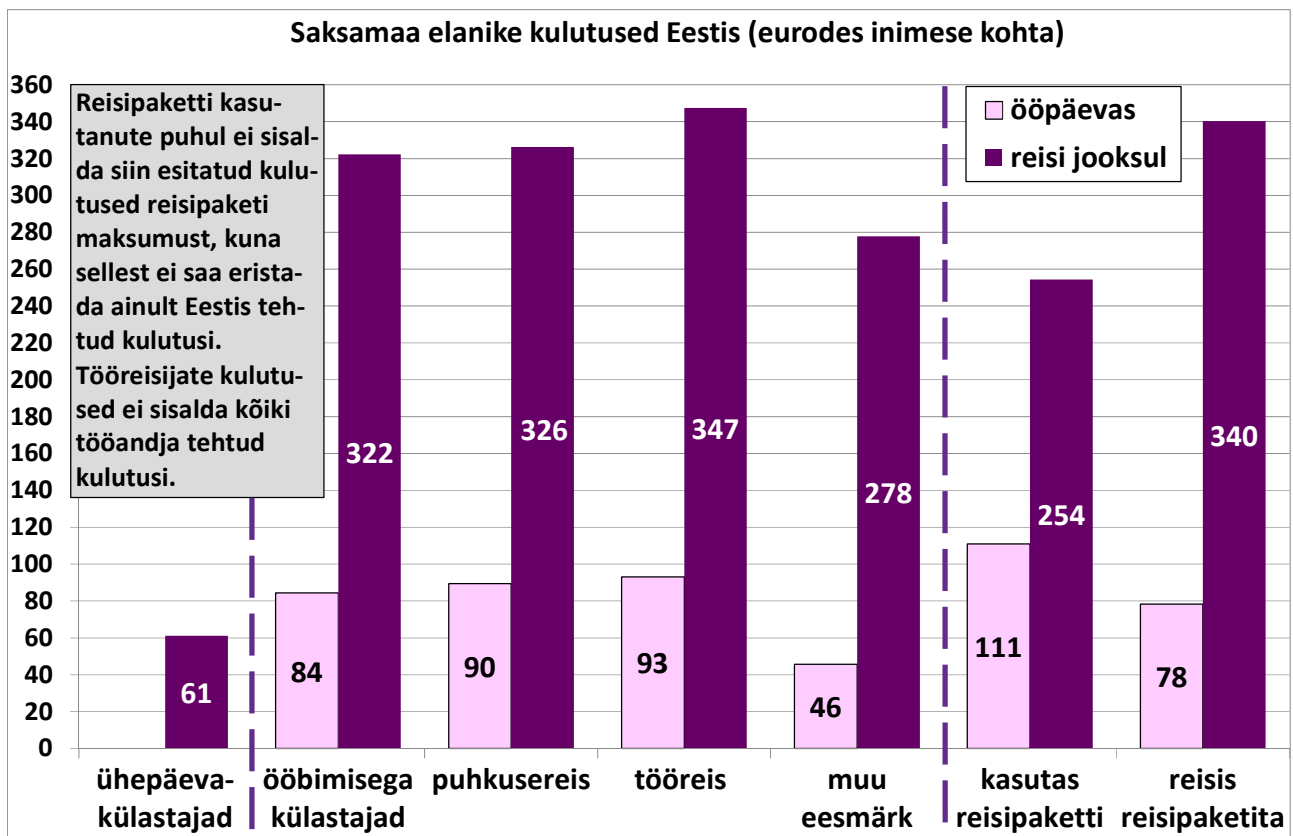

ÖÖBIMISEGA KÜLASTAJATE KULUTUSED: Ööbimisega külastaja kulutas Eestis tarbitud kaupade ja teenuste eest reisi jooksul keskmiselt 322 eurot ja ööpäeva jooksul 84 eurot (kõik kulutused on näidatud inimese kohta, s.t. koos reisinud ja kulutanud pere kulutused on jagatud pereliikmete arvuga).

Tuleb aga silmas pidada, et siin esitatud kulutused ei sisalda reisipaketti kasutanute puhul reisipaketi maksumust, kuna sellest ei saa eristada ainult Eestis tehtud kulutusi. Reisipaketti kasutas ööbimisega külastajatest 19%, sh. puhkusereisijatest 24%, tööreisijatest 1% ja muul eesmärgil reisinutest 7%. Keskmise reisipaketi maksumus oli 1180 eurot, ning see sisaldas transporti Saksamaalt Eestisse ja enamasti ka muude riikide külastamist (90% reisipaketi ostnutest külastas lisaks Eestile reisi jooksul ka muid riike). Samas näitab järgnev joonis, et kuigi reisipaketti kasutanud kulutasid reisi jooksul vaid umbes 3/4 summast, mida kulutasid reisipaketita reisinud, olid reisipaketti kasutanute kulutused ööpäeva kohta siiski suuremad (111 eurot) kui reisipaketita reisinute kulutused (78 eurot). See on seletatav sellega, et reisipaketita reisinute seas on hulgaliselt tasuta majutuses ööbinuid. Samuti tuleb märkida, et siin esitatud tööreisijate kulutused ei sisalda kõiki tööandja makstud kulutusi (mida vastaja ise ei maksnud ja seetõttu ka ei teadnud).

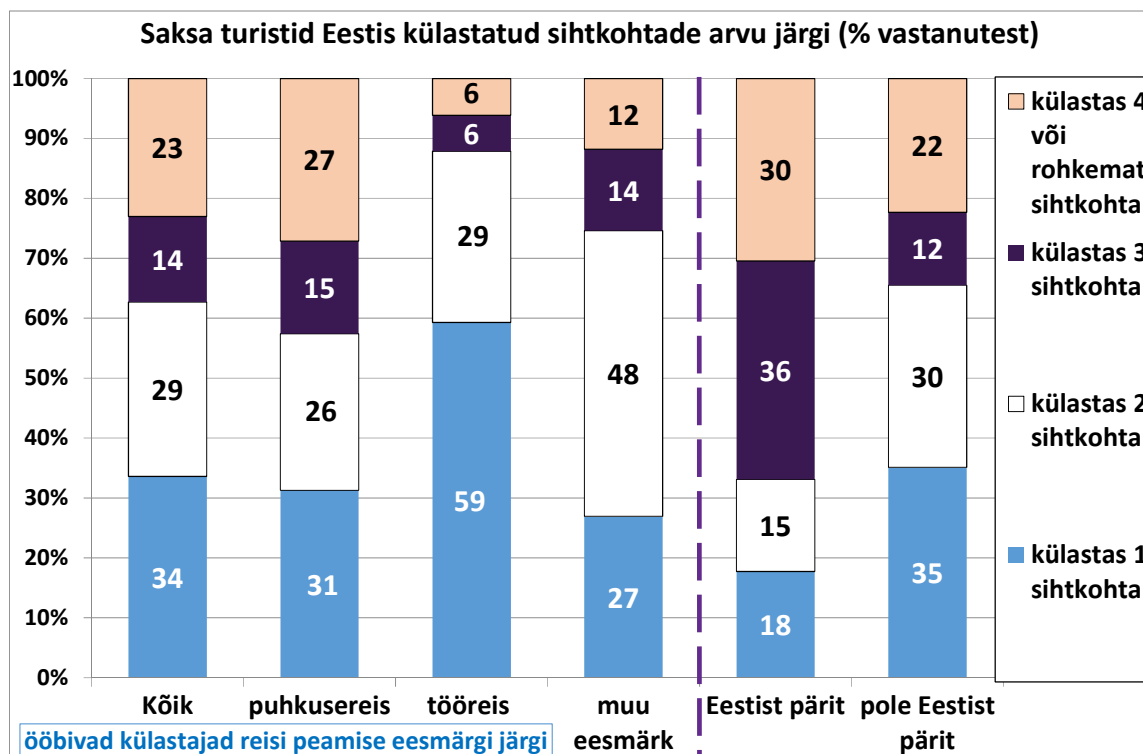
Tööreisijad kulutasid reisi kohta veidi rohkem (347 eurot) kui **puhkusereisijad** (kes kulutasid 326 eurot). Ööpäeva kohta aga kulutasid mõlemad grupid praktiliselt samapalju (u. 90 eurot). Tööreisijad kulutasid puhkusereisijatega võrreldes tunduvalt rohkem majutusele, vähem aga ostudele. Samas nii toitlustusele kui ka transpordile kulutasid mõlemad grupid praktiliselt ühepalju. **Muudel eesmärkidel reisinud** kulutasid nii reisi kohta kui ka ööpäeva kohta vähem kui töö- või puhkusereisijad (ööpäeva kohta isegi umbes poole vähem – 46 eurot). See tuleneb peamiselt tunduvalt väiksematest kulutustest majutusele ja transpordile. Samas toitlustusele kulutasid nad vaid veidi vähem ja ostudele isegi rohkem kui töö- või puhkusereisijad. Kuna suure osa sellest segmendist moodustasid tuttavate juures või oma elamispiinal pikemalt viibinud turistid, võivad need andmed viidata sellele, et väljas söömise asemel ostsid nad rohkem toidukaupu poest.

ÜHEPÄEVAKÜLASTAJA KULUTAS reisi kohta keskmiselt 61 eurot. Summa kulus ostudele, toitlustusele ja transpordile, kuid väikese vastanute arvu tõttu pole võimalik siin täpsemalt kulutusi liikide kaupa esitada. Reisipaketti kasutas ühepäevakülastajatest 16%.

KÜLASTATUD KOHAD: Ööbimisega külastajatest 34% külastas Eestis vaid ühte sihtkohta, 29% kahte, 14% kolme ja koguni 23% vähemalt nelja sihtkohta (sihtkohaks peetakse siin suuremaid asulaid, s.t. mitme sihtkoha külastamisena võeti arvesse ka see, kui külastati mitut erinevat asulat samas maakonnas). See tähendab ühtlasi, et Saksamaa turistid külastavad Eestis viibides rohkem sihtkohti kui ühestki teisest suurema osatähtsusega riigist saabunud turistid (kõigist välituristidest keskmiselt 60% külastas Eestis vaid ühte sihtkohta). Tööreisijatest 59% käis ainult ühes sihtkohas, 29% kahes sihtkohas ning vaid 12% vähemalt kolmes sihtkohas. Puhkuse- ja muudel eesmärkidel reisinute seas aga oli mitmes sihtkohas

käinud koguni 70% ringis. Eesti päritolu turistidest käis ühes sihtkohas vaid 18%, kahes sihtkohas 15% ja vähemalt kolmes sihtkohas koguni 2/3 (eelkõige on see seotud sugulaste ja tuttavate külastamisega). Muudest Saksa turistidest käis ühes sihtkohas 35%, kahes sihtkohas 30% ja vähemalt kolmes sihtkohas 34%. Ühepäevakülastajatest 97% käis vaid ühes sihtkohas (enamasti vaid Tallinnas).

% Saksamaa turistidest, kes külastas reisi jooksul nimetatud sihtkohta

	kõik ööbimisega külastajad	puhkusereis	tööreis	muu eesmärk	Eestist pärit	pole Eestist pärit
Tallinn	97	99	95	86	86	98
Pärnu	36	41	9	30	23	37
Tartu	28	29	21	23	32	27
Saaremaa	14	16	5	8	12	14
Rakvere	10	12	2,5	5,4	18	10
Lahemaa/ Palmse	10	12	1,6	2,6	1,9	11
Haapsalu	9	10	2,2	6,6	7,7	9
Valga	6,5	7,7	0	4,6	9,6	6,2
Viljandi	6,1	7,2	0	3,9	3,8	6,3
Narva	5,5	4,4	4,7	13	24	3,8
Otepää	5,3	6,4	1,6	1,3	1,9	5,6
Võru	3,8	4,6	0	2,0	20	2,2
Hiiumaa	3,1	3,6	0	2,6	1,9	3,3
Muud kohad	17	16	16	29	40	15
Keskmiselt sihtkohti reisi kohta	2,5	2,7	1,6	2,2	2,8	2,5

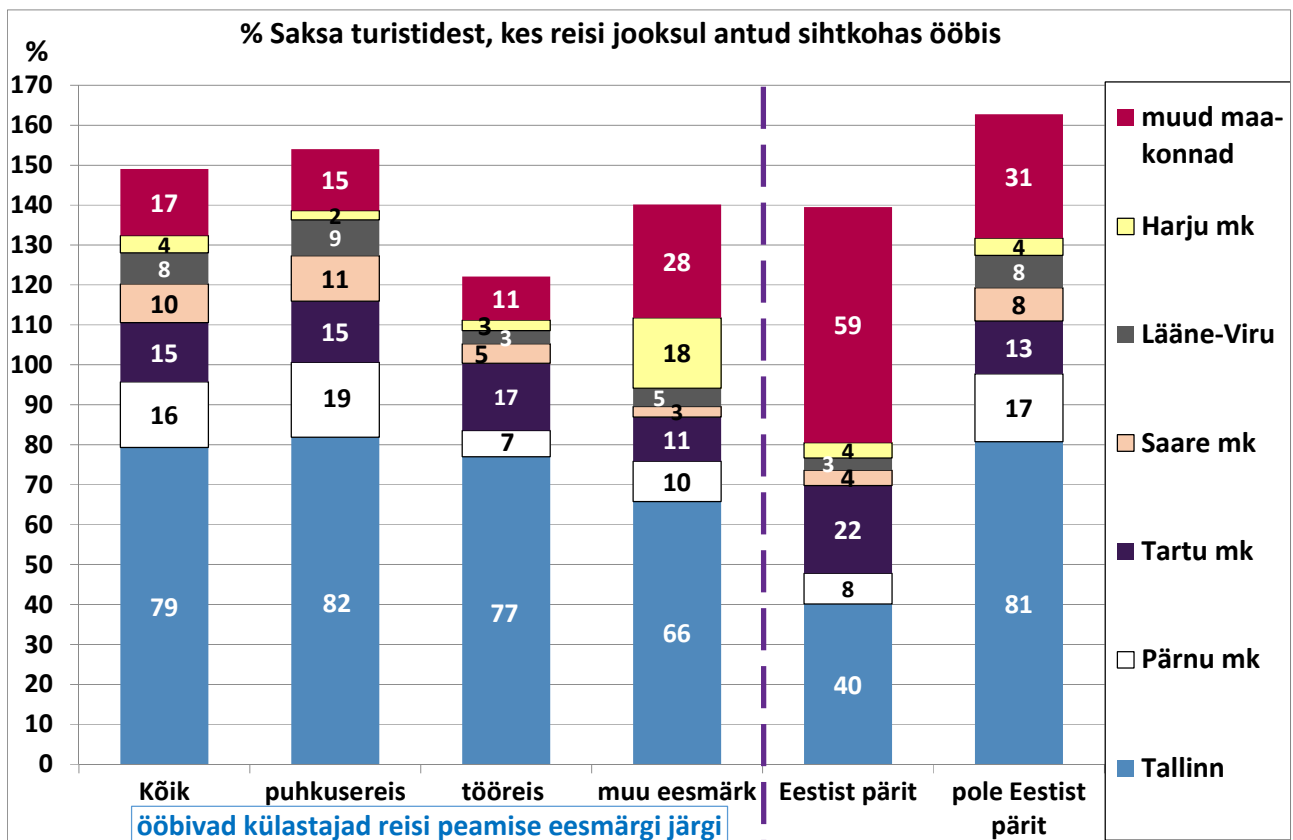
Ööbimisega külastajatest 97% käis reisi jooksul Tallinnas, 36% Pärnus, 28% Tartus, 14% Saaremaal, 10% Rakveres, 10% Lahemaal/ Palmstes ja 9% Haapsalus. **Puhkusereisijatest** käis Tallinnas 99%, Pärnus 41%, Tartus 29%, Saaremaal 16%, nii Rakveres kui ka Lahemaal/ Palmstes 12% ja Haapsalus 10%. **Tööreisijatest** 95% käis Tallinnas, 21% Tartus, 9% Pärnus, 5% Saaremaal ja Narvas. Kõiki muid sihtkohti külastas vaid väike hulk tööreisijaid (alla 3%). **Muudel eesmärkidel reisinutele** oli Tallinna (86%) järel teisel kohal Pärnu (mida külastas neist 30%), kolmandal Tartu (23%) ja neljandal Narva (13%).

Eesti päritolu turistidest käis reisi jooksul Tallinnas 86%, Tartus 32%, Narvas 24%, Pärnus 23%, Võrus 20%, Rakveres 18% ja Saaremaal 12%. Lisaks ankeedis/ tabelis esitatud väiksematele sihtkohtadele külastas 40% Eesti päritolu turistidest reisi jooksul veel muid sihtkohti (kõige rohkem oli nende seas erinevaid Harjumaa ja Ida-Virumaa asulaid). **Neist, kes pole Eesti päritolu**, käis 98% Tallinnas, 37% Pärnus, 27% Tartus, 14% Saaremaal, 11% Lahemaal/ Palmstes, 10% Rakveres ja 9% Haapsalus.

Reisi peamise sihtkohana nimetas 67% Eestis ööbinud Saksa turistidest Tallinna, 6% Pärnut, 5% Tartut ja 21% muid sihtkohti (millest igaüht eraldi alla 3%). **Puhkuseturistidest** nimetas reisi peamise sihtkohana Tallinna 68%, Pärnut 7%, Tartut 3% ja muid sihtkohti 22%. **Tööreisijatest** nimetas reisi peamise sihtkohana Tallinna 67%, Tartut 17%, Pärnut 3% ja muid sihtkohti 13%. **Muudel eesmärkidel reisinutest** nimetas reisi peamise sihtkohana Tallinna 61%, Pärnut 7%, Tartut 7% ja muid sihtkohti 25%. **Eesti päritolu turistidest** nimetas Tallinna peamiseks sihtkohaks vaid 38%, ülejäänute sihtkohad paiknesid hajusalt üle Eesti. 70% **neist, kes pole Eesti päritolu**, nimetas peamiseks sihtkohaks Tallinna, 6% Pärnut, 5% Tartut ja 19% muid sihtkohti.

ÖÖBIMISKOHAD: Külastatud kohtade ja **ööbimiskohtade** pingereas ei ilmne väga suurt erinevust. 32% Saksa turistidest ööbis reisi jooksul mitmes sihtkohas. Tööreisijatest ööbis reisi jooksul mitmes sihtkohas vaid 16%, kuid puhkuse- ja muudel eesmärkidel reisinud turistidest 34%. 79% Saksa turistidest ööbis reisi jooksul vähemalt ühe öö Tallinnas, 16% ööbis vähemalt ühe öö Pärnu maakonnas, 15% Tartu maakonnas, 10% Saare ja 8% Lääne-Viru maakonnas.

Neist, kes pole Eesti päritolu, ööbis 81% reisi jooksul vähemalt ühe öö Tallinnas, 17% vähemalt ühe öö Pärnu maakonnas, 13% Tartu maakonnas, 8% Saare ja 8% Lääne-Viru maakonnas. **Eesti päritolu turistidest** 40% ööbis reisi jooksul vähemalt ühe öö Tallinnas ja 22% Tartu maakonnas. Järgnesid Pärnu maakond ning mitmed maakonnad, kus muud Saksamaalt saabunud turistid märksa vähem ööbivad (Ida-Virumaa, Võrumaa).

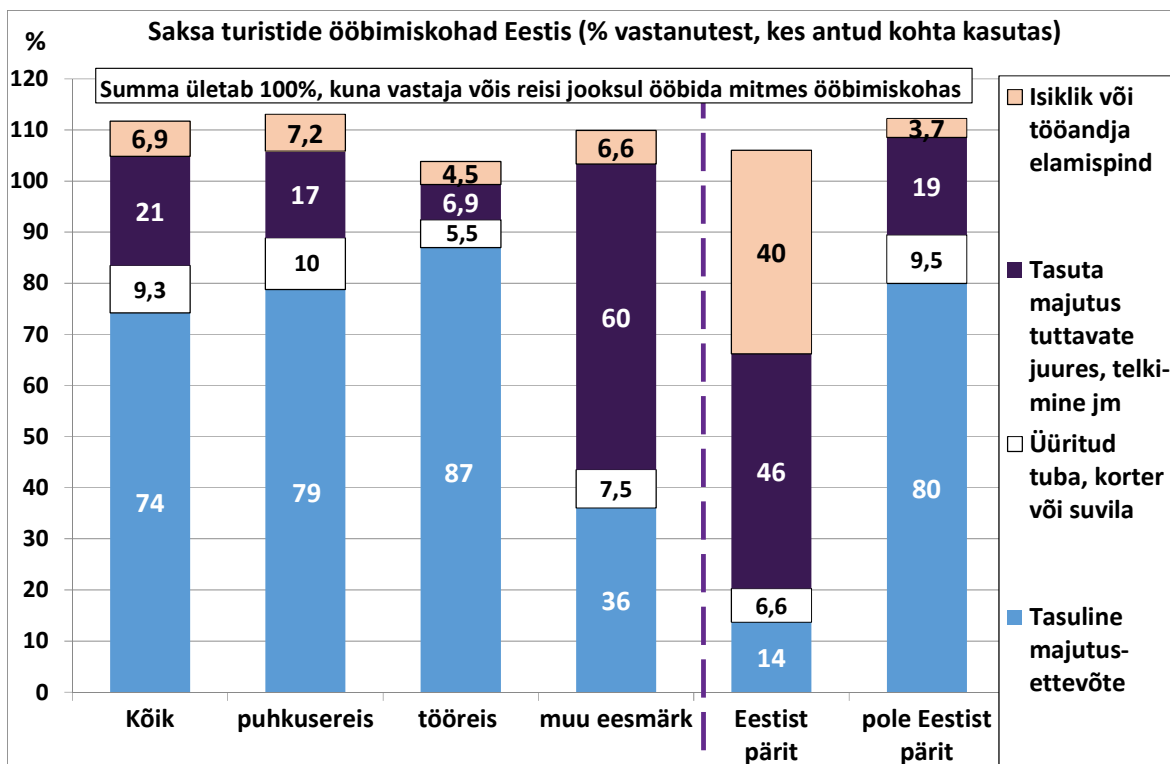
MAJUTUSKOHAD: 72% Saksa turistidest kasutas ainult tasulist majutust, 22% ainult tasuta majutust (mille hulka loetakse ka enda või tööandja elamispiind) ja 6% kasutas reisi jooksul nii tasulist kui ka tasuta majutust. **Puhkusereisijatest** kasutas ainult tasulist majutust 76% ja **tööreisijatest** koguni 89%, **muudel eesmärkidel reisinutest** aga vaid 35%. **Eesti päritolu turistid** kasutasid valdavalt tasuta majutust (82%), samas siiski 14% neist kasutas ainult tasulist majutust ja 4% kasutas lisaks tasuta majutusele reisi jooksul ka tasulist majutuskohta. Tasuta majutust kasutas ka viiendik neist, kes pole Eesti päritolu.

Saksa turistide jagunemine tasuta ja tasulise majutuse kasutamise järgi (% vastanutest)

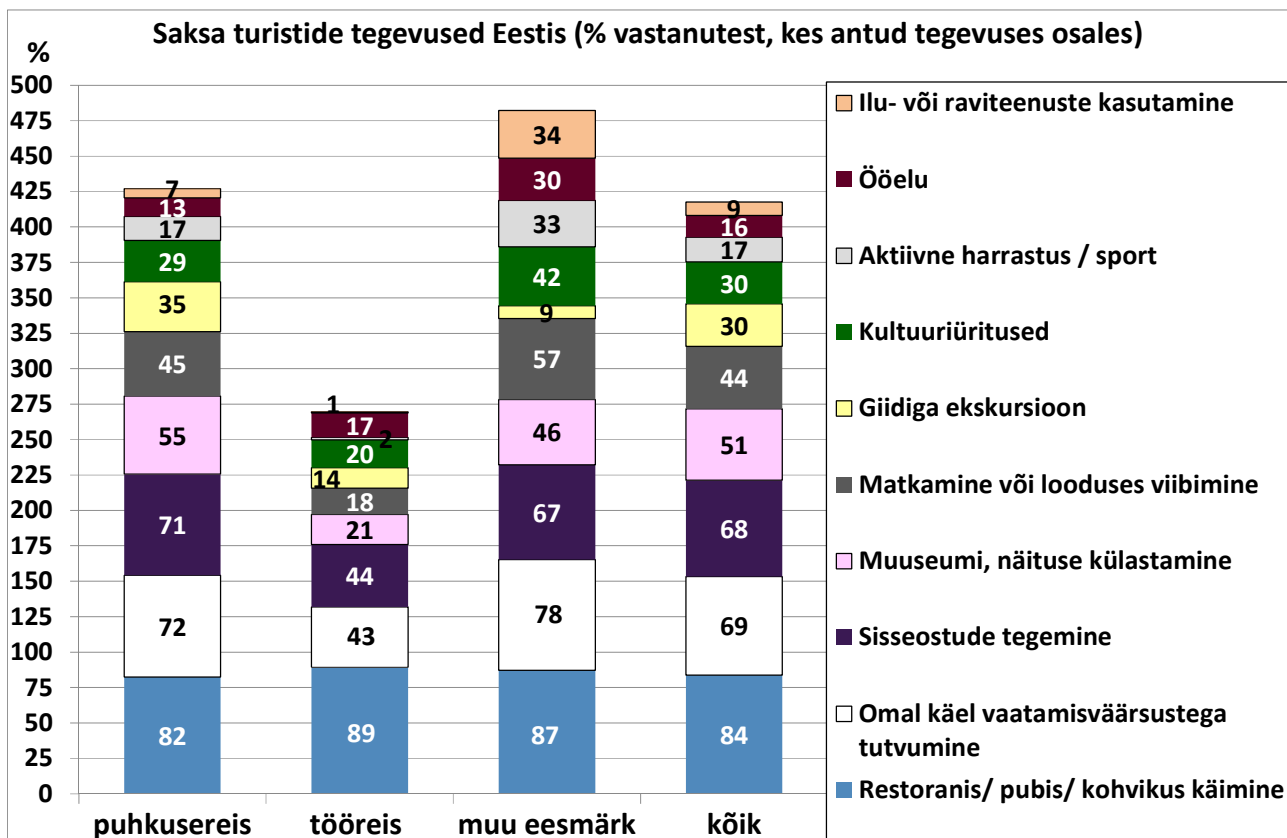
	Kõik	puhkusereis	tööreis	muu eesmärk	Eestist pärit	pole Eestist pärit
ööbis ainult tasulises majutuses	72	76	89	35	14	77
ööbis ainult tasuta majutuses	22	18	11	56	82	16
kasutas nii tasulist kui ka tasuta majutust	6	6	1	9	4	6
kokku	100	100	100	100	100	100

Eesti päritolu turistidest 40% kasutas ööbimiskohana isiklikku (või tööandja) elamispiinda, 46% tasuta majutust sugulaste või tuttavate juures ja 20% tasulist majutusettevõtet. Valdav osa (89,5%) **neist, kes pole**

Eesti päritolu, kasutas tasulisi majutustevõtteid; tuttavate juures, telgis vm. tasuta majutuskohas ööbis 19% ja enda või tööandja elamispiinda kasutas 3,7% (summa ületab 100%, kuna vastaja võis reisi jooksul ööbida mitmes ööbimiskohas).

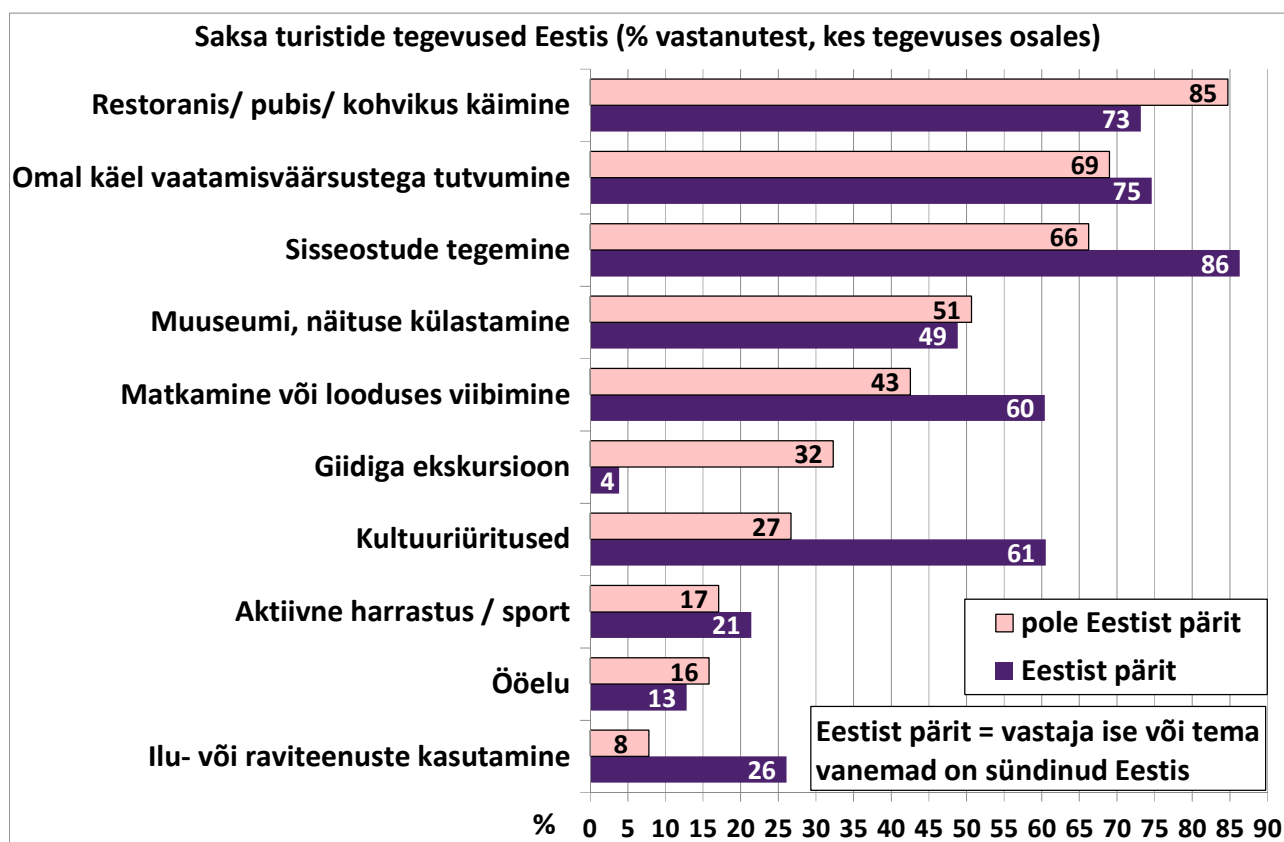
TEGEVUSED EESTIS: Eesti päritolu turistidest 86% tegi reisel sisseoste, 75% tutvus iseseisvalt vaatamisväärsustega ja 73% käis restoranis, pubis või kohvikus. Järgnesid kultuuriüritused (61%) ja matkamise või looduses viibimine (60%). Küsitud teguritest kõige vähem pakkusid sellele sihtgrupile huvi giidiga ekskursioonid (kus käis vaid 4%), suhteliselt väheoluline oli neile ka ööelu (13%). **Muudest Saksa turistidest (kes pole Eesti päritolu)** 85% käis restoranis, pubis või kohvikus, 69% tutvus iseseisvalt

vaatamisväärsustega, 66% tegi sisseoste, 51% käis näitustel ja 43% viibis looduses. Küsitud teguritest kõige vähem pakkusid sellele sihtgrupile huvi ilu- või raviteenused (mida kasutas vaid 8%). Suhteliselt väheolulised olid neile ka aktiivsed harrastused (millest võttis osa 17%) ja ööelu (16%). **Eesti päritolu turistid** võtsid rohkem erinevatest tegevustest osa kui muud Saksa turistid – ilmselt tulenevalt sellest, et Eesti päritolu turistid viibivad Eestis tunduvalt pikemalt. Eesti päritolu turistidele pakkusid muude Saksa turistidega võrreldes tunduvalt rohkem huvi ostuvõimalused, looduses viibimine, kultuuriüritused ja ilu- või raviteenused.

Ootuspäraselt võtavad erinevatest tegevustest kõige vähem osa **tööreisijad**, kellel tööasjade kõrval jääb muudeks tegevusteks vähem aega ja kes ka viibivad Eestis lühemalt kui muudel eesmärkidel reisinud turistid. Restoranides / kohvikutes käisid nad sama palju või rohkemgi kui puhkuse- jm. eesmärkidel reisinud (89%), kõigist muudest tegevustest osavõtjaid oli tööreisijate seas aga oluliselt vähem. **Puhkusereisijate** populaarseimad tegevused olid restoranides/ kohvikutes käimine (82%), omal käel vaatamisväärsustega tutvumine (72%), sisseostude tegemine (71%), näituste külastamine (55%) ja looduses viibimine (45%).

Ühepäevakülastajatest veidi üle 90% käis väljas söömas, 3/4 tutvus iseseisvalt vaatamisväärsustega ja tegi sisseoste, 40% käis näitustel ja viiendik organiseeritud ekskursioonidel.

HINNANG REISILE: Eesti päritolu turistidest valdav osa (85%) hindas reisi ootustele vastavaks ja 15% oodatust paremaks. Muudest Saksa turistidest (kes pole Eesti päritolu) pooled hindasid reisi oodatust paremaks (sh. 17% hindas reisi oodatust palju paremaks ja 32% oodatust paremaks). 48% nimetas reisi ootustele vastavaks ja vaid 2% oodatust halvemaks. **Ühepäevakülastajate** hinnangud olid sarnased, kuigi nende seas oli veidi rohkem neid, kes hindasid reisi ootustele vastavaks ja veidi vähem neid, kes pidasid seda oodatust paremaks.

Kuidas vastas reis ootustele? (% vastanutest)

	Palju parem ootusest	Parem ootusest	Vastas ootusele	Halvem ootusest	Palju halvem ootusest	kokku
ööbimisega külastajad	16	30	52	1	1	100
sh. Eestist pärit	4	11	85	0	0	100
sh. pole Eestist pärit	17	32	48	1	1	100
ühepäevakülastajad	12	28	56	3	0	100